

Sisäministeriö

Sisäisen turvallisuuden strategian sihteeristö

Viite: Lausuntopyyntö SMDno-2018-1061.

Lausunto: Asiakirjaluonnos "Turvallisuutta kaikkialla – paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset"

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry kiittää mahdollisuudesta saada esittää lausuntonsa asiakirjaluonnoksesta "Turvallisuutta kaikkialla – paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset".

EHYT ry:n näkökulmasta on positiivista, että kuntia ohjataan luomaan paikalliseen seuranta tietoon sekä monialaiseen yhteistyöhön pohjaavia toimintasuunnitelmia turvallisuuden tulemiseksi ja parantamiseksi.

Väkivallan, mielenterveyden ongelmien sekä päihteiden käytön ehkäisemiseksi on olemassa runsaasti vaikuttavia malleja. Tyypillisesti näyttöön pohjaavat vaikuttavat toimintamallit kohdentuvat näiden kansanterveysongelmien juurisyihin ja ehkäisevät näitä kaikkia samanaikaisesti. Käsillä oleva linjausluonnos on kiitettävän laaja-alainen ja huomioi tämän synergian. Luonnos korostaa ennaltaehkäisyä, laaja-alaista yhteistyötä sekä ehkäisevän työn roolia turvallisuussuunnittelussa, mitä EHYT ry kiittää. Kuitenkin EHYT ry:n kannalta tätä laaja-alaista lähestymistapaa ehkäisevään työhön voisi vielä entisestään vahvistaa kyseisissä linjauksissa.

Sisäisen turvallisuuden strategiassa syrjäytymisen aiheuttaman turvattomuuden ehkäiseminen on nostettu keskeiseksi tavoitteeksi, ja vastaavasti kansalaisten yhdenvertaisuus yhdeksi keskeiseksi vahvuudeksi, jonka varaan sisäistä turvallisuutta voidaan rakentaa. EHYT ry pitää tätä erittäin rakentavana lähestymistapana.

Turvallisuussuunnittelun koordinaatio

Linjaukset suosittelevat sisällyttämään turvallisuussuunnittelun keskeisten asiakirjojen, kuten toimintaympäristöarvion ja linjausten, sisältöjä osaksi kunnan ja maakunnan strategiaa. Linjaukset suosittelevat edelleen hyödyntämään hyvinvointikertomusta turvallisuusongelmien kehittymisen seuraamisen välineenä.

EHYT ry näkee hyvänä, että linjaukset ohjaavat lähestymään turvallisuussuunnittelua laaja-alaisesti, ja huomioimaan turvallisuuteen vaikuttavat tekijät monialaisesti. Edelleen on tärkeää, että luonnostellut linjaukset ohjaavat huomioimaan turvallisuusongelmien ennaltaehkäisyn sekä niiden juurisyihin vaikuttamisen.

Tämän laaja-alaisen lähestymistavan edelleen vahvistamiseksi EHYT näkee, että alueellisia hyvinvointikertomuksia voisi ohjata seuraamaan jo aktualisoituneiden turvallisuusongelmien ohella myös turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä. Turvallisuuteen vaikuttavien riski- ja suojaavien tekijöiden seuranta sekä samalla myös eri sektoreilla tehtävän perustyön vaikutusten huomioiminen turvallisuussuunnittelussa voisi entisestään vahvistaa monialaista ja poikkisektoraalista turvallisuussuunnittelua. Samoin seurannassa olisi hyvä seurata ongelmien ohella myös olemassa olevia ehkäisytoimenpiteitä ja niiden resursseja laajasti. EHYT ry katsoo, että turvallisuutta proaktiivisesti tukevien toimien ja niiden resurssien näkyväksi tekeminen

suunnitteludokumenteissa voisi edesauttaa ehkäisevän turvallisuustyön pitkäjänteistä kehittämistä, sen tarkoituksen mukaista kohdentamista sekä riittävän resursointitason saavuttamista.

Linjaukset suosittelevat turvallisuussuunnittelusta vastaavalle taholle työn järjestämistä nimeämällä turvallisuustyölle koordinaattori, poikkihallinnollinen ohjaus- tai johtoryhmä sekä tarpeen vaatiessa laajempi sihteeristö tai työvaliokunta. EHYT kiittää erityisesti järjestöjen roolin tuomista esiin olennaisena tämän turvallisuusorganisaation jäsentahona.

Toimenpidekortit: Nuorten rikollisuuden vähentäminen

Nuorten syrjäytymisen kannalta on tehokkainta antaa tukea jo ennen riskikäyttäytymisen ilmaantumista, kuten esimerkiksi jo lasta odottaville riskiryhmään kuuluville äideille.¹ EHYT ry suosittelee, että kohdassa 3 voisikin tuoda esiin syrjäytymisvaarassa olevien lasten tuen yhteydessä mahdollisuuksista tukea nuorten sosiaalista integraatiota laaja-alaisemmin. Tässä yhteydessä esiin voitaisiin nostaa myös esimerkiksi vanhemmuustaitojen tukeminen erityisesti riskiryhmissä sekä elämäntaitojen ja muiden koulun käyntiin liittyvien valmiuksien tukeminen. Esimerkiksi vanhemmuuden tukeen on olemassa monia vaikuttavia työmenetelmiä², myös suomeksi.³

EHYT ry:n näkökulmasta on erittäin positiivista, että tässä yhteydessä mainitaan kuntien järjestöjen kanssa yhteistyössä tuottamat palvelut.

Toimenpidekortit: Lähisuhdeväkivallan ja lapsiin kohdistuvan väkivallan vähentäminen

EHYT ry ehdottaa, että kohtaan lisätietoja voisi lisätä maailman terveysjärjestö WHO:n suositukset ja ohjeistukset. Näiden mukaan tehokkaita tapoja ehkäistä lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa väkivaltaa ovat mm. vanhemmuuden ja varhaisen kasvun tuen ohjelmat, koulupohjaiset sosiaalisten ja akateemisten taitojen ohjelmat, tuen suuntaaminen korkeassa riskissä oleville nuorille (terapia, työllistymisen tuki, ongelmakeskittymiin puuttuminen, päihde-ehkäisy, yhteisötyö) sekä taloudelliseen syrjäytymiseen ja

---

¹ Mitä tiedämme politiikkatoimien vaikuttavuudesta lasten ja nuorten syrjäytymisen sekä hyvinvointierojen vähentämisessä? Valtioneuvoston kanslian raporttisarja 2/2013 (www.vnk.fi/julkaisut)

² www.blueprintsprograms.org/search-results

³ kasvuntuki.fi

köyhyyteen puuttuminen.^{4 5 6 7} Kohtaan 'lisätietoja' voisi lisätä myös THL:n kokoamat resurssit kuntien tekemän väkivallan ehkäisytyön tueksi⁸ sekä lasten ja nuorten turva- ja tunnetaitojen tukemiseksi.⁹

EHYT ry ehdottaa myös, että tavoitteisiin ja toimenpiteisiin voisi lisätä yhdeksi mahdolliseksi toimenpiteeksi lapsiin kohdistuvan väkivallan vähentämisen em. keinoin, esimerkiksi kouluissa ja perheissä, muun muassa järjestöyhteistyön kautta.

Toimenpidekortit: Hyvien väestösuhteiden edistäminen

EHYT kiittää, että hyvien väestösuhteiden edistäminen tuodaan luonnoksessa näin selkeästi esiin omana kokonaisuutenaan. EHYT kuitenkin näkee, että hyvien väestösuhteiden edistämiseksi esitettyjä keinoja voisi täydentää esimerkiksi kansalaistaitoja, vuorovaikutustaitoja sekä muita elämäntaitoja laajasti tukemalla vahvistaen näin kansalaisten yhteiskuntaan integraatiota. Lisäksi erityisryhmiin, kuten päihteiden ongelmakäyttäjiin, liittyvää stigmaa määrätietoisesti purkamalla sekä erilaisia matalan kynnyksen palveluita heille tarjoamalla voidaan parantaa heidän yhteiskunnallista integraatiotaan ja tätä kautta hyviä väestösuhteita sekä kaikkien turvallisuudentunnetta.

Toimenpidekortit: Alkoholista johtuvien turvallisuushaittojen ennaltaehkäisy

Alkoholinkäytön ehkäisy on yksi keskeisistä keinoista puuttua turvallisuuteen. EHYT ry:n näkökulmasta on tärkeää, että sille on annettu keskeinen sija näissä linjauksissa. Pakka-menetelmä on yksi vaikuttaviksi todennetuista ja kansallisessa Ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelmassa suositelluista menetelmistä, ja EHYT ry kiittää, että se nostetaan näissä linjauksissa tärkeimmäksi tavaksi vähentää alkoholihaittoja.

EHYT ry kuitenkin esittää, että rinnalla voisi tuoda esiin myös muita ehkäisevän päihdetyön muotoja, joita voi toteuttaa Pakka-toiminnan rinnalla sitä täydentäen. Koska päihdeongelmien ehkäisy on kunnille tärkeää turvallisuuden tukemista laajemminkin, mm. työllisyys ja sosiaali- sekä terveysmenojen näkökulmasta, kunnille voi olla kannattavaa laajentaa ehkäisevää päihdetyötä sisältämään päihteiden saatavuuteen vaikuttavan Pakka-toiminnan ohella toimintamuotoja myös terveydenhuollossa ja työpaikoilla (mm. varhainen puuttuminen), perheissä (vanhemmuustaidot) sekä kouluissa (elämäntaitoja tukeva ja muu koulupohjainen ehkäisevä työ). Toiminnan suunnittelussa tulisi huomioida UNODC:n julkaisemat kansainvälisen päihdetyön standardit¹⁰ sekä muut laajapohjaisesti valmistellut kansainväliset lähteet ja

⁴ INSPIRE: Seven strategies for ending violence against children, WHO 2016

http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/inspire/en/

⁵ The INSPIRE Indicator Guidance and Results Framework, UNICEF 2018

http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/inspire-package/inspire-indicator/en/

⁶ Preventing youth violence: an overview of the evidence, WHO 2016

http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/181008/9789241509251_eng.pdf?sequence=1

⁷ Violence prevention: the evidence, WHO 2010

http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/77936/9789241500845_eng.pdf?sequence=1

⁸ https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/lahisuhde_perhevakivallan_ehkaisytyo/kunnilla

⁹ https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/lahisuhde_perhevakivallan_ehkaisytyo/turvataitokasvatus

¹⁰ www.unodc.org/unodc/en/prevention/prevention-standards.html

suositukset.¹¹ Kansallisesti hyvä lisätietojen lähde, jonka EHYT näkee kunnille ja maakunnille hyödylliseksi on THL:n ylläpitämä sivusto ehkäisevästä päihdetyöstä.¹²

Helsingissä 29.8.2018

Toiminnanjohtaja
Juha Mikkonen
Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry

---

¹¹ Ks. esim. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction -keskuksen ylläpitämä 'best practice' -portaali (www.emcdda.europa.eu/best-practice_en)

¹² <https://thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/ehkaiseva-paihdetyo>